

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

2 maart 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de problematiek van de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid om spraaktechnologie te gebruiken voor doven in het reguliere onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het voeren van een dubbele boekhouding

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de invoering van de universitaire titel van meester in de rechten

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het faciliteitenonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het systeem van ouderschapsverlof voor leerkrachten

Vraag om uitleg van mevrouw Ilse Van Eetvelde tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid voor leerlingen om therapie te krijgen binnen het gewone dagonderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over stagementoren in de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stand van zaken inzake de zorgkundigen

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief en de ministeriële richtlijnen aangaande het vaccinatiebeleid en medisch onderzoek voor leerlingenstages en de reacties uit het werkveld

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 2 maart 2004

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.23 uur.*

Interpellatie van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de problematiek van de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Ramon tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de problematiek van de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3, met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot minister Vanderpoorten, over de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3.

De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, het is niet mijn gewoonte om interpellaties in te dienen, maar in dit dossier lijkt me een en ander mis te lopen.

Ongeveer achttien scholen hebben ernstige inspanningen geleverd om deze opleiding kwalitatief in te richten via investeringen in personeel of via vernieuwd didactisch materiaal. Voor mij is het belang van de leerling essentieel in deze discussie. Een student moet bij aanvang van een opleiding weten waar hij of zij zal eindigen, ook op de arbeidsmarkt. Enerzijds zijn de werkgevers erg tevreden over de aangeboden opleiding, anderzijds is er de

evaluatie waarover gediscussieerd kan worden. De vraag is wat de rol van het departement Onderwijs hierin is geweest en of het zich niet te veel heeft laten leiden door een beperkte sector. Deze opleiding is in volle ontwikkeling. Volgens mij is evalueren tijdens opleiding niet goed omdat de opleiding op die manier niet de kans krijgt zichzelf te bewijzen.

Ik vind er ook enige discriminatie in ten opzichte van andere opleidingen, zoals Gezinshulp, VDAB of DBSO. Die moeten niet verantwoorden of ze het beroepsprofiel al dan niet kunnen halen. De BuSO-leerlingen moeten dat wel doen en het zijn al vaak leerlingen die wat extra ondersteuning nodig hebben. Ik heb u op 20 maart over dit onderwerp al een vraag om uitleg gesteld. U hebt toen geantwoord dat er met alle betrokkenen overleg zou worden gepleegd, dat er een alternatief zou worden uitgewerkt en dat dit aan de scholen zou worden voorgesteld. De feiten lijken dit nu tegen te spreken.

Ik geef voor de leden die de geschiedenis niet kennen, nog eens een korte situatieschets. Sinds de start van het schooljaar 2002-2003 is er een nieuwe structuur van beroepsopleidingen van kracht in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3. Deze nieuwe structuur heeft tot doel de afgestudeerden meer kansen te bieden op de arbeidsmarkt. Ze sluit ook aan bij de herwaardering van het beroeps- en technisch onderwijs. Erg belangrijk was ook dat in de nieuwe opleidingenstructuur, de opleidingen rechtstreeks werden afgeleid van de beroepsprofielen die ontwikkeld werden door de SERV.

Voor elk van de opleidingen worden de competenties, de vereiste algemene en sociale vaardigheden en de sleutelvaardigheden vastgelegd. Deze opleidingsprofielen vormen de basis voor de inhoudelijke uitbouw van de verschillende opleidingen. Op deze wijze sluiten de nieuwe opleidingen volledig

Ramon

aan op de vragen van de arbeidsmarkt. Het verwerven van de vaardigheden zoals ze zijn vermeld in de opleidingsprofielen is een voorwaarde om een getuigschrift te kunnen toekennen.

In de nieuwe opleidingenstructuur zijn 31 verschillende opleidingen bepaald, waaronder de opleidingen ‘verzorgende’ en ‘logistiek assistent in ziekenhuizen en zorginstellingen’. Het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit heeft in opdracht van de sector aan het departement Onderwijs laten weten dat het fundamentele bezwaren heeft bij de opleiding ‘verzorgende’ en hanteert daarbij het volgende argument : ‘In het BuSO worden enkel opleidingen aangeboden op het niveau van assistent. Voor verzorgende bestaat er geen assistent-niveau.’

Dat instituut heeft ook een aantal bedenkingen geformuleerd die ik niet zal herhalen. Volgens de betrokkenen is het merkwaardig dat vooraleer een definitief erkend beroepsprofiel is uitgevaardigd, er al een oordeel wordt uitgesproken over de kwaliteit van de opleiding ‘verzorgende’ in het BuSO. De opleiding is nog niet geëvalueerd of kan nog niet worden geëvalueerd, omdat ze nog in volle ontplooiing is. Ze loopt nog maar enkele jaren en nu al klinkt het oordeel dat ze niet meer voldoet. Ook merkwaardig is het feit dat de opleiding verzorgende enkel gesitueerd wordt in het BuSO en andere onderwijsverstrekkers of andere onderwijsvormen hierin worden genegeerd.

De zogenaamde analogie tussen de opleidingen verzorgende en de opleiding logistiek assistent wordt in deze discussie misbruikt, aldus mensen uit het werkveld. Het gaat om totaal verschillende opleidingen qua arbeidsmogelijkheden.

Ik zet even de bezwaren van de betrokken onderwijsverstrekkers op een rij. Eén, de betrokken scholen die de opleiding verzorgende organiseren in het BuSO OV3, rechtens het besluit van de Vlaamse regering van 6 december 2002, stellen vast dat u het advies van de VLOR in al zijn elementen hebt opgevolgd, maar hiervoor een tijdspad hebt vooropgezet dat niet realistisch is en per definitie leidt tot een onrechtvaardige beoordeling. Had u niet meer tijd moeten nemen voor een ernstige evaluatie ?

Twee, de betrokken scholen hebben de nieuwe opleidingsstructuur mogen organiseren volgens het principe van een progressieve implementatie. De opleiding duurt 4 jaar, is dus nog in volle ontplooi-

ing en kan nu niet in haar geheel geëvalueerd worden.

Drie, de betrokken scholen beschikken – althans niet op het moment dat ik deze interpellatie schreef – niet over de vereiste documenten, zijnde een erkend opleidingsprofiel, gebaseerd op het beroepsprofiel opgesteld door de SERV in samenwerking met de sector. Dat is op zijn minst eigenaardig. Het is ongepast dat scholen in hun opdracht voor het verstrekken van kwaliteitsvol onderwijs worden beoordeeld op basis van documenten waarover ze niet beschikken. Volgens de scholen waren de documenten niet eens beschikbaar.

Vier, de criteria die door de evaluatiecommissie worden vooropgesteld, werden op geen enkele wijze toegepast door middel van een inspectiebezoek in de scholen zelf. De evaluatie blijft door een gebrek aan tijd beperkt tot een haalbaarheidsonderzoek van een opleidingsprofiel dat slechts zeer laattijdig in consensus is goedgekeurd. Ik herinner me uw woorden : eigenlijk zit er in de inspectieverlagen geen enkel argument dat wijst op een kwalitatieve tekortkoming van de opleiding.

Vijfde bezwaar is dat de sector in heel deze zaak niet alleen een adviserende rol heeft gespeeld, maar heel duidelijk ook een beoordelende en veroordelende positie heeft ingenomen ten aanzien van bepaalde onderwijsvormen.

Zes, de onderwijsoverheid hanteert inzake de opleiding logistiek assistent oneigenlijke argumenten door deze opleiding analoog te noemen aan de opleiding verzorgende. Voor geen van beide bestaat er op dit moment een erkenning die zich vertaalt in een civiel effect. Uw toezegging, mevrouw de minister, om te ijveren voor een erkenning van de opleiding logistiek assistent is tot nu toe zonder enig gevolg gebleven.

Zeven, in uw schrijven aan de betrokken scholen roept u deze op de basiscompetenties na te streven die beschreven zijn in het opleidingsprofiel dat op dat moment geen erkenning genoot. De klassenraden en kwalificatiecommissies krijgen de bevoegdheid om de leerlingen te beoordelen die op dat moment nog niet in die fase van de opleiding zijn gesitueerd. De onderwijsinspectie is derhalve niet bij machte de kwaliteit van de georganiseerde opleiding te evalueren vermits deze nog niet eens bestaat in de kwalificatiefase.

Acht, een opleiding krijgt, nog voor ze zich volledig heeft kunnen ontplooien, een definitieve evaluatie

Ramon

die voltrokken wordt binnen een tijdsbestek van enkele weken.

De onrust bij de onderwijsverstrekkers, de rol van de sector in dit verhaal, de manier waarop geëvalueerd werd, doen vele vragen rijzen. Hoe reageert u op bovenstaande kritieken ?

Klopt het dat gevraagd werd om de haalbaarheid van het opleidingsprofiel te beoordelen in abstractie van de onderwijsvorm waarin deze wordt voorzien ? Was er in dit verband sprake van een evaluatie op een moment dat het opleidingsprofiel nog moest worden overhandigd aan de onderwijsverstrekkers ?

Zijn er niet teveel bevoegdheden gegeven aan de sector ? Hoe moeten we dat oordeel interpreteren ? Is het geen exclusieve bevoegdheid van Onderwijs om de kwaliteit van haar opleidingen te evalueren en te toetsen aan de verwachtingen die door de sector worden gesteld ? Welke rol speelde de onderwijsinspectie hierbij ?

Zult u op basis van de beschikbare elementen en de al te korte evaluatietijd alsnog een beslissing nemen, of integendeel uw beslissing uitstellen tot de onderwijsverstrekkers de kans hebben gekregen om een 'meer gegronde' evaluatie te maken ?

Bent u op de hoogte van het feit dat de opleiding logistiek assistent niet erkend is ? Is het dan wel logisch dat leerlingen worden doorverwezen naar die opleiding ? Is het correct dat er geen gelijkaardige en gelijkwaardige tewerkstellingsmogelijkheden zijn voor mensen uit de opleiding verzorgende enerzijds en de mensen uit de opleiding logistiek assistent anderzijds ? Waarop baseert u zich eigenlijk om te beweren dat beide opleidingen analoog zijn met elkaar ?

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, de interpellatie van de heer Ramon en mijn vraag om uitleg komen op het juiste ogenblik. Wat de heer Ramon heeft gezegd, is bovendien terecht. Ik sluit me daar uit volle overtuiging bij aan.

Mevrouw de minister, de onzekerheid over de toekomst van de opleiding verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3 blijft bestaan. Indien mijn informatie juist is, hebt u deze week nog een vergadering met de scholen uit

de sector, met als bedoeling een zo concreet mogelijk antwoord te geven op hun vragen.

Vorig jaar antwoordde u op een vraag van de heer van Nieuwkerke dat de Dienst voor Onderwijsontwikkeling en de Dienst voor Beroepsopleiding van het departement aan een aangepast opleidingsprofiel werken dat is afgestemd op de eisen van de sector. U besloot toen met de volgende woorden : 'Het probleem is hierdoor vooruitgeschoven in de tijd. Volgend jaar zullen we moeten uitzoeken hoe we dit verder aanpakken. Natuurlijk zal ik contact opnemen met de mensen uit de sector, zowel op Vlaams als op federaal niveau, teneinde het op de best mogelijke manier voor iedereen op te lossen, in de eerste plaats voor de leerlingen zelf. Ik verheer u echter niet dat ik voor volgend jaar met een probleem blijf zitten.'

De onrust bij de ouders, de leerlingen, de directies en de leerkrachten groeit. Ze vragen zich af wat er zal gebeuren met de mensen die nu deze opleiding volgen.

Mevrouw de minister, is er nog overleg geweest met het VIVO en met welke resultaten ? Wat is de stand van zaken in verband met het nieuwe opleidingsprofiel verzorgende in het buitengewoon secundair onderwijs – opleidingsvorm 3 ? Welke criteria worden er gebruikt om de huidige opleiding te evalueren ? Wat is de opdracht van de evaluatiecommissie ? Welke groepen werden geraadpleegd ? Welke conclusies werden er getrokken ? Wat zal er gebeuren met al de jongeren die in deze richting zitten, zoals een groot deel van de meisjes in het buitengewoon secundair onderwijs, mocht de evaluatie ondanks alle inspanningen van de onderwijsverstrekkers toch negatief zijn ? Is de opleiding logistiek assistent erkend door het federale ministerie van Volksgezondheid en door het Vlaams ministerie van Welzijn, zodat het juiste civiele effect kan plaatsvinden ?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik denk dat de heer Ramon een heel goede beschrijving heeft gegeven van de problematiek. Ik heb nog enkele bijkomende vragen. In welke mate kan een richting worden beoordeeld, indien de kans niet wordt geboden die richting te voleindigen ? Is het niet mogelijk om de inspectie erop uit te sturen en objectief voor iedere school de richting te laten evalueren, zodat de scholen die positief uit de doorlichting komen, verder kunnen werken ? We mogen niet alle scholen over dezelfde kam scheren.

Heeren

Directies en ouders zitten met heel veel vragen. Ik hoop dat daar in de loop van de volgende weken een duidelijk antwoord op kan worden gegeven.

De leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs moeten de richting in 5 schooljaren doorlopen, terwijl de leerlingen in het gewone beroepsonderwijs daar 7 schooljaren voor hebben en het over hetzelfde diploma gaat. Welke logica zit daar achter ?

Waarom mogen leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs geen twee kwalificaties halen ? Indien daarin verandering komt, kunnen leerlingen eerst de richting logistiek assistent afwerken en daarna, na een inbreng van de klassenraad en het CLB en op basis van hun kennis en geleverde prestaties, al dan niet worden toegelaten tot de opleiding verzorgende. Op die manier zal de duur van de opleiding worden verlengd, maar zullen kennis en vaardigheden ook toenemen. Dat is belangrijk, maar tot op heden kunnen de leerlingen uit het buitengewoon secundair onderwijs dus geen twee kwalificaties halen.

Op het werkveld is er veel vraag naar mensen die opgeleid zijn tot verzorgende en logistiek assistent. Het werkveld weet niet waar binnen nu en 15 jaar de mensen zullen worden gevonden om het werk te doen.

Vanaf 1 mei zullen een aantal nieuwe landen toetreden tot de EU. Op dit ogenblik werken er bij ons Polen in de bouwsector. Over enkele jaren zal hetzelfde fenomeen zich misschien manifesteren in de verzorgingssector. We hebben er alle belang bij om de leerlingen in het BuSO zo goed mogelijk op te leiden en hen toegang te geven tot het werkveld.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, voor alle duidelijkheid zet ik de gebeurtenissen inzake de opleiding ‘verzorgende’ in het BuSO OV3 nog eens op een rijtje. Op die manier zullen al veel vragen worden beantwoord.

Op 9 oktober 2003 was er een eerste algemene vergadering met alle geledingen van het onderwijs en de sector waarop het nieuwe opleidingsprofiel ontwikkeld door DVO en DBO, werd besproken. Er werd afgesproken om verder te werken in twee fases. In een eerste fase werd het opleidingsprofiel

verfijnd door DVO, DBO en de sector. In een tweede fase werd een evaluatiecommissie bijeengeroepen om de haalbaarheid van deze opleiding binnen BuSO OV3 te toetsen. Het opleidingsprofiel werd op 23 november 2003 ter beschikking gesteld van de evaluatiecommissie.

Ter voorbereiding van de werkzaamheden van de evaluatiecommissie werden een aantal vragen aan de sector voorgelegd. Ik overloop ze even. Zal de sector jongeren die voldaan hebben aan een opleiding ‘verzorgende’ op basis van het u bezorgde opleidingsprofiel ‘verzorgende’ erkennen en tewerkstellen als een beginnend verzorgende ? Er werd hierbij gevraagd abstractie te maken van de onderwijsvorm waarin deze opleiding wordt georganiseerd. Indien de sector van mening was dat niet alle elementen in het bezorgde opleidingsprofiel ‘verzorgende’ relevant waren ten aanzien van het beroepsprofiel ‘verzorgende’, moest worden aangegeven welke elementen dan wel essentieel deel uitmaken van een opleiding ‘verzorgende’. Mochten er volgens de sector nog belangrijke hiaten in dit opleidingsprofiel ‘verzorgende’ aanwezig zijn, werd gevraagd die te vermelden.

Hierop ontving de evaluatiecommissie vanuit de sector op 17 december 2003 via mail het volgende antwoord : ‘Hierbij vindt u het opleidingsprofiel ‘verzorgende’, los van de onderwijsniveaus. Het traject via logistiek assistent is verwijderd. De taken van een logistiek werker die ook behoren tot de taken van een verzorgende, werden wel opgenomen.’

Op 2 december 2003 werd een uitnodiging gestuurd naar de verschillende geledingen die deel uitmaken van de evaluatiecommissie, met name de koepels, de inspectie, de sector, de administratie en het kabinet met de vraag een persoon als lid af te vaardigen. Op de eerste bijeenkomst werd een overzicht gegeven van de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de adviesvraag vanwege mezelf, en dit aan de hand van documenten. Vervolgens werd de procedure vastgelegd volgens dewelke de commissie zou werken. Aangezien de opleiding ‘verzorgende’ binnen OV3 nog niet volledig is uitgewerkt, aangezien de scholen het ontwikkelde opleidingsprofiel nog niet kennen en er nog geen afgestudeerden OV3 ‘verzorging’ tewerkgesteld zijn, heeft een opleidingsdoorlichting geen zin.

De commissie werkte daarom in drie stappen. In een eerste stap maakte de commissie een eerste inschatting van de haalbaarheid van de verschillende competenties. Over de competenties waarover de commissie twijfels had, deed ze een brede bevera-

Vanderpoorten

ging bij verschillende deskundigen en directe betrokkenen. Daartoe behoren ten eerste de sector, met name de zorginstellingen die directe ervaring hebben met leerlingen uit OV3 tijdens praktijk op verplaatsing en stages binnen de opleiding personenverzorging/verzorging, ten tweede de scholen die in hun studieaanbod hoger vermelde opleidingen hebben of hadden en ten derde de inspectie BuSO. In de scholen werd vooral gepeild bij directies en leraren belast met de intramurale opleiding en leraren belast met praktijk op verplaatsing en stagebegeleiding. De commissie vormde zich op basis van het voorgaande een beeld van de problematiek en de specifieke knelpunten en formuleerde een advies.

Aan de commissieleden werd het opleidingsprofiel 'verzorgende' bezorgd. Daaruit werd het gedeelte specifiek voor logistiek assistent verwijderd omdat die niet ter discussie staat. Het behoort tot de vrijheid van het onderwijs om twee of meer opleidingsprofielen gelijktijdig in één opleiding aan te bieden.

Op de vergadering van 7 januari 2004 werden de componenten van het opleidingsprofiel door de commissieleden een voor een overlopen en getoetst op haalbaarheid binnen OV3. Er waren telkens drie mogelijkheden : ja, neen of twijfel. Bij twijfel werd onderzocht welke garanties of voorwaarden er moesten komen. Op de vergadering van 12 januari 2004 voerde de commissie gesprekken met deskundigen uit de sector om de twijfels na het eerste haalbaarheidsonderzoek per component uit te klaren. De deskundigen werden aangeleverd door het Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding in de social profit. De evaluatiecommissie had voor het gesprek een scenario uitgewerkt en de gesprekspartners uitgenodigd. De selectie bestond uit vakbondsafgevaardigden en werkgevers die allen een directe ervaring hebben met OV3-leerlingen uit de betrokken opleidingen.

Op de vergadering van 14 januari 2004 had de commissie gesprekken met deskundigen uit het onderwijsveld om de twijfels omtrent het haalbaarheidsonderzoek per component uit te klaren. De evaluatiecommissie had hiervoor eveneens een scenario uitgewerkt en de gesprekspartners uitgenodigd. De selectie van deskundigen bestond uit een groep directeurs BuSO, een groep leerkrachten intra-muros-opleiding, een groep leerkrachten extra-muros-opleiding en stagebegeleiding en een groep BuSO-inspecteurs die onderzoek hadden gedaan over de opleiding 'verzorgende' in 34 scholen

die de opleiding nu nog aanbieden of tot vorig schooljaar aanboden. Er werd voor gezorgd dat elke school die de opleiding 'verzorgende' in haar aanbod heeft of had, in één van de drie groepen met één persoon vertegenwoordigd was. Op de vergadering van 26 januari 2004 werden de resultaten van de voorgaande vergaderingen samengevoegd.

De evaluatiecommissie kwam tot een probleemstelling waarbij de verschillende invalshoeken, feiten en percepties in beeld werden gebracht. Na analyse van dit probleem formuleerde de evaluatiecommissie een advies over de haalbaarheid van het opleidingsprofiel 'verzorgende' binnen OV3. Ondertussen werd nog een bijkomende beleidssuggestie ontvangen die onder de loop werd genomen. Later deze namiddag ontvang ik de vertegenwoordigers van de verschillende netten en het gemeenschapsonderwijs om het advies mee te delen. Donderdag 4 maart staat een vergadering met de directies van de betrokken scholen op het programma en dan zal ik mijn beslissing officieel bekendmaken. Nu kan ik dat nog niet omdat ik niet weet of het gesprek van straks iets aan het advies zal veranderen.

We hebben met alle betrokkenen onderhandeld omdat we gemerkt hebben hoe gevoelig dit ligt. We hebben de zaak met heel veel voorzichtigheid behandeld. De sector was een belangrijke gesprekspartner. Het zou niet verantwoord zijn om mensen een opleiding te laten volgen waarvan de sector zegt dat ze de afgestudeerden niet tewerk zal stellen. Ik maak me sterk dat de voorgestelde oplossing ook de meeste scholen voldoening zal schenken.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed om de voor geschiedenis en de procedures nog eens helder te formuleren. De scholen die het beste voorhebben met de toekomst van hun leerlingen, hebben die procedures en voorgeschiedenis natuurlijk ook meegemaakt en hebben op basis daarvan kritiek geformuleerd.

Ik ben niet veel wijzer geworden van uw antwoord. Ik heb met mensen uit de sector gesproken en ze vinden dat de opleiding volstaat om het werk te kunnen uitvoeren. Ik vraag me dan ook af over wie u het hebt als u over 'de sector' spreekt. Door wie hebt u zich laten leiden ? Ik begrijp dat u straks over het advies overleg zult plegen met de betrok-

Ramon

kenen, maar dat brengt wel mee dat ik voorlopig op mijn honger blijf zitten.

Minister Marleen Vanderpoorten : De evaluatiecommissie was zo breed en kwaliteitsvol mogelijk samengesteld en leverde unaniem advies af. Als er dan nog enkelen zijn die niet akkoord gaan, dan kan ik moeilijk zeggen dat we het advies dan maar niet zullen volgen. Ik verwacht dat enkele scholen niet voor 100 percent tevreden zullen zijn, maar de vraag is dan of het om de visie van de hele school gaat of om die van enkelingen. Ik kan dat nu niet inschatten. De evaluatiecommissie heb ik laten voorzitten door mevrouw Arnoudts en laten bijwonen door iemand van het kabinet als waarnemer. Alle sectoren waren betrokken omdat ik de gevoeligheden ken.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Een van de kritieken betreft het tijdpad voor de evaluatie. De indruk leeft dat die te kort was. Een mogelijkheid was om meer tijd te nemen voor een grondigere evaluatie.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijn woorden wekken misschien de indruk dat er geen oplossing is. Er is een advies van de evaluatiecommissie die de oorspronkelijke trajecten bijstuurt. Ik vind het vervelend om nu al iets te zeggen omdat ik straks nog een gesprek heb met de betrokkenen en omdat ik de scholen pas donderdag zal inlichten. Ik ga ervan uit dat het merendeel van de scholen tevreden zal zijn met de oplossing.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, u hebt niet geantwoord op de vraag van mevrouw Heeren over de reden waarom deze BuSO-leerlingen geen twee kwalificaties meer mogen behalen. Ik heb ook geen antwoord gekregen op de vraag over de officiële erkenning van de opleiding logistiek assistent door de ministeries van Volksgezondheid en Welzijn. Scholen mogen nu toch niet het risico lopen dat de opleidingen zonder civiel effect zouden blijven. Dat zou bijzonder jammer en zelfs ongehoord zijn.

Mevrouw de minister, ik begrijp dat u in een moeilijke positie zit omdat u straks nog overleg zult plegen en de scholen pas donderdag zult inlichten. U praat hier echter met de leden van de commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement. Ik betreur dan ook dat we geen kennis mogen nemen

van het voorstel. Mijnheer de voorzitter, hoe beoordeelt u dat ? Ik heb het daar bijzonder moeilijk mee.

De voorzitter : Mevrouw de minister, het verwondert me dat u niets wilt zeggen. Het parlement geniet toch de voorkeur ten opzichte van om het even wie die vreemd is aan het politiek bedrijf ? We hebben het recht te weten in welke richting u denkt en wat uw intenties zijn, ook al kunnen die nog veranderen. We weten dat dat mogelijk is.

Minister Marleen Vanderpoorten : De scholen hebben mij uitdrukkelijk gevraagd te voorkomen dat er zaken zouden uitlekken naar de pers vóór zij zelf zijn ingelicht.

De voorzitter : De pers zal hier vandaag niet meer verschijnen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De pers hoeft niet te verschijnen om iets te publiceren.

De voorzitter : Ik betreur dat u ons niet wilt inlichten.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik ben bereid om donderdagmiddag bij het begin van de vergadering hier de beslissing mee te delen. Dan is de vergadering met de scholen pas achter de rug.

De voorzitter : Dan zullen we het ook al in de krant gelezen hebben.

Minister Marleen Vanderpoorten : Welnee, dat kan immers niet ! Ik licht de scholen in om 9 uur 's ochtends. Dat is bijna tegelijkertijd.

De voorzitter : Wie ontmoet u dan vanavond ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Vanavond zie ik de onderwijsnetten en het gemeenschapsonderwijs om mijn voorstel nogmaals voor te leggen en om eventueel wijzigingen aan te brengen.

De voorzitter : We vernemen donderdag dus meer nieuws van u. Ik betreur deze gang van zaken.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag over de tweede kwalificatie.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb daar persoonlijk geen problemen mee. Ik weet niet hoe dat historisch gegroeid is. Voor mij kan dat.

De voorzitter : Twee jaar geleden was er heel wat heisa over die tweede kwalificatie. Toen was dat duidelijk onmogelijk.

Minister Marleen Vanderpoorten : In deze aangelegenheid is dat niet direct ter sprake gekomen, maar dat zal ik tegen donderdag checken.

Mevrouw Veerle Heeren : Het zou een opening betekenen als de leerlingen konden starten in de kwalificatie van logistiek assistent. Ouders, leerlingen, CLB en klassenraad kunnen samen beslissen welke betere leerlingen kunnen overgaan naar de tweede kwalificatie.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijn voorstel aan de koepels en de scholen komt daar zeer dicht in de buurt.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik vind dat dergelijke leerlingen een zo degelijk mogelijke opleiding moeten krijgen. Ik wil geen onderscheid maken tussen groepen studenten, iedereen moet kansen krijgen, zoals wij zelf gekregen hebben. Deze leerlingen worden beperkt in hun mogelijkheden.

Minister Marleen Vanderpoorten : Als u dat een goede oplossing vindt, zullen we donderdag dichter bij elkaar staan.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik dank u.

De voorzitter : Ik ben blij dat te vernemen. Het werkbezoek van deze commissie aan Brugge riep heel wat vragen op. Toen was dit niet mogelijk. Ik ben blij dat u daar iets wilt aan doen.

Een vraag van de heer De Meyer werd nog niet beantwoord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Bij mijn weten zijn er geen problemen. De sector heeft ons geen problemen gesignaleerd.

De voorzitter : Ik ontving een vraag van de Vrije Technische School te Sint-Niklaas om hierover te worden gehoord. Ik heb geantwoord dat onze agenda dat niet toeliet. Ik neem aan dat iedereen beseft dat we nog te veel ander werk hebben. (*Instemming*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Ramon en door de heer De Meyer werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekon-

digd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid om spraaktechnologie te gebruiken voor doven in het reguliere onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid om spraaktechnologie te gebruiken voor doven in het reguliere onderwijs.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw de minister, dames en heren, reeds diverse keren heb ik een vraag gesteld over de doventolken in het onderwijs. Met de regelmaat van een klok vernemen we via de media dat er nog steeds problemen zijn met het tekort aan tolkuren voor dove leerlingen. Elk jaar stijgt het aantal aanvragers en komen er meer dove leerlingen in het reguliere onderwijs, maar het budget is dikwijls niet aangepast of de aanpassing gebeurt laattijdig.

Op een vergadering van de Nederlandse Taalunie gaf professor Daelemans in november vorig jaar een uiteenzetting over spraaktechnologie. Volgens hem zou deze technologie schrijftolken kunnen vervangen. Het is doenbaar en betreft vrij goedkope software. Het systeem gaat als volgt : de leraar gebruikt een microfoontje, de spraakherkenner wordt getraind op zijn stem en automatisch wordt de transcriptie van wat gezegd wordt geprojecteerd of doorgestuurd naar de pc van de dove leerling. Dit wordt momenteel bijvoorbeeld reeds gebruikt als ondertiteling bij rechtstreeks uitgezonden voetbalwedstrijden. Zou het gebruik van een soort 'dictation software', waarbij de stem omgezet wordt in schrijftaal, een oplossing kunnen bieden ?

Inclusief onderwijs houdt in dat zoveel mogelijk kinderen de kans krijgen om deel te nemen aan het gewoon onderwijs. Dit betekent dat voor sommi-

De Gryze

gen extra middelen en zorg moeten worden besteed. Dit jaar is er nood aan 10.000 tolkuren omdat dubbel zoveel leerlingen zich kandidaat stelden als vorig schooljaar. Het probleem dat hieruit voortvloeit, wordt momenteel opgelost door alle jongeren slechts een beperkt aantal tolkuren toe te kennen. Daardoor krijgen leerlingen die vorig jaar reeds gebruik maakten van het systeem – en eigenlijk toen al te weinig uren kregen – nu nog minder dan waar ze nood aan hebben. Elk jaar is er een tekort aan tolkuren. Met deze spraaktechnologie zijn noch gebaren- noch schrijftolken nodig.

Bent u bereid initiatieven te ontwikkelen voor de vooropgestelde oplossing voor het tekort aan doventolken en zo het inclusief onderwijs voor doven nog toegankelijker te maken? Bent u bereid de mogelijkheid te onderzoeken schrijftolken te vervangen en/of aan te vullen met de software? Werd ondertussen reeds wetenschappelijk onderzoek gevoerd naar de situatie van doven in het onderwijs?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mevrouw De Gryze, hoewel de doventolken de jongste jaren niet altijd even positief in het nieuws zijn gekomen, heeft de overheid eigenlijk in diezelfde jaren bijzonder veel aandacht geschonken aan de ondersteuning van dove jongeren in het gewoon onderwijs door middel van doventolken.

Het toekennen van doventolken – gebarentaaltolken en schrijftolken – valt onder de ‘speciale onderwijsleermiddelen’, de SOL. Zoals het in de omzendbrief geformuleerd staat, worden met SOL hulpmiddelen bedoeld die een kind met een handicap nodig heeft om het onderwijsleerproces te kunnen volgen. Zo kennen we onder andere de braille-omzettingen van handboeken, speciale apparatuur voor personen met een visuele handicap, speciale tafels voor personen met een fysieke handicap en tolken voor doven. De ondersteuning door doventolken is als het ware een groeisector binnen de SOL. Dit geldt zowel voor het aantal leerlingen als voor het budget dat ervoor wordt vrijgemaakt.

Graag geef ik hierbij enkele cijfers ter duiding. Op 8 jaar tijd is het aantal door een tolk ondersteunde leerlingen gestegen van 2 naar 87. In diezelfde periode is het budget voor de tolkondersteuning gestegen van 7.436 tot 375.500 euro. Tussen 1996 en 2004 is het budget voor de SOL meer dan verdrievoudigd, bijna verviervoudigd. Uiteraard ben ik be-

reid de mogelijkheden te onderzoeken om schrijftolken te vervangen en/of aan te vullen met software. Ik zie daar voordelen in voor zowel de gebruiker als de overheid.

In dat kader zijn er reeds, in een ver verleden, contacten geweest met producenten van spraaktechnologie. Toen bleek dat de bestaande mogelijkheden niet volstonden om in een klassituatie adequaat gebruikt te worden. Er was een grote gevoeligheid voor omgevingsgeluiden, wat in een klassituatie voor grote problemen kan zorgen. Er kon slechts één spreker worden weergegeven. De dove leerling kon daardoor niet deelnemen aan een groepsgeprek. Enkel gekende, op voorhand ingevoerde woordenschat werd herkend. Het leek dan ook tot nu toe niet aangewezen om spraaktechnologie als vervangproduct voor schrijftolken te zien.

Het is juist dat de kwaliteit van de spraaktechnologie de voorbije 2 jaar fel verbeterd is en dat de specialisten terzake op termijn de toepassing ervan in het onderwijs haalbaar zien. Momenteel lijkt er evenwel geen software voorhanden die de schrijftolk kan vervangen. Uiteraard worden de technische ontwikkelingen op dit terrein opgevolgd. Ik heb mijn diensten daartoe de opdracht gegeven. Ik denk dat hier ook een taak weggelegd is voor het Vlaams Fonds voor de Sociale integratie van Personen met een Handicap.

Er is nog geen wetenschappelijk onderzoek voorhanden over de situatie van dove leerlingen in het gewoon onderwijs. Wel vonden er twee onderzoeken plaats waarin het onderwijs aan dove jongeren zijdelings wordt belicht. In het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek was er het onderzoek 98/20/129 naar ‘De betekenis en de plaats van gebarencommunicatie in het buitengewoon onderwijs type 7’. Dit onderzoek was een onderdeel van een drieluik over ‘De dovengemeenschap in Vlaanderen : doorlichting, sensibilisering en standaardisering van de Vlaamse gebarentaal’. Dit onderzoek werd gepubliceerd in 2002. In het kader van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek was er het onderzoek 99.10 ‘Knelpunten van de huidige typologie van het buitengewoon onderwijs in Vlaanderen in het licht van de internationale discussie over categoriaal versus non-categoriaal onderwijs aan kinderen met specifieke onderwijsbehoeften’. Dit onderzoek werd gepubliceerd in 2001.

Ik heb tabellen van de evolutie van het aantal tolkuren. Die zullen aan de commissieleden worden overgemaakt. Dat aantal tolkuren is gestegen, maar de vraag is nog veel meer gestegen. Dat geeft

Vanderpoorten

de indruk dat we geen vooruitgang maken. Ik ben me bewust van de uitdaging. Als die software daarbij kan helpen, zullen we ze met open armen ontvangen. Ik heb van mijn specialisten vernomen dat de technologie stilaan ver genoeg staat om in klasverband aan te wenden.

De voorzitter : Opmerkelijk in de tabellen is dat het aantal toegekende tolkuren veel hoger ligt dan het aantal werkelijk uitgevoerde uren.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat heeft te maken met beschikbaarheid. Er zijn gewoon te weinig doventolken. Dat aantal neemt blijkbaar wel toe. Steeds meer studenten kiezen voor een cursus gebarentaal.

Mevrouw Niki De Gryze : Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Als ik in de volgende legislatuur opnieuw in het parlement zetel, dan zal ik dit zeker verder opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het voeren van een dubbele boekhouding

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het voeren van een dubbele boekhouding.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, vanaf 1 september 2005 zijn de VZW's verplicht om een boekhouding te voeren overeenkomstig de bepalingen van de VZW-wet. De nieuwe boekhoudkundige verplichtingen verschillen naargelang van de grootte van de VZW. Volgens een enquête van het Vlaams Verbond Katholiek Basisonderwijs zouden 20 percent van de schoolbesturen die katholiek basisonderwijs organiseren, beantwoorden aan wettelijk vastgelegde criteria die het voeren van een dubbele boekhouding impliceren.

Een basisschool is geen onderneming die gericht is op het maken van winst. De principes die gelden voor bedrijven kunnen niet zomaar worden over-

geplant op een basisschool waarvan de voornaamste doelstelling kwalitatief goed onderwijs is. Het basisonderwijs stelt terecht vragen bij dergelijke gang van zaken. Daarenboven heeft een basisschool noch de mankracht noch de middelen om aan die nieuwe, bijkomende boekhoudkundige verplichtingen te voldoen. De scholen vrezen terecht voor een bijkomende taakbelasting van de directeur.

In het eindrapport van de werkgroep financiering van de rondetafelconferentie Onderwijs is een van de uitgangspunten dat 'een gelijke financiering/subsidiëring van de scholen moet samengaan met een gelijke boekhoudkundige controle en met de toekenning van specifieke middelen en ondersteuning om die boekhouding te kunnen voeren'.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van het probleem ? Op welke manier wilt u de basisscholen op dat punt tegemoetkomen ? Hebt u reeds initiatieven in die zin ontwikkeld ? Voorziet u, overeenkomstig het uitgangspunt van de werkgroep Financiering RTCO, in specifieke ondersteuning en middelen om die boekhouding te kunnen voeren ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben inderdaad op de hoogte van het probleem. Om te beginnen wil ik er toch op wijzen dat de nieuwe VZW-wetgeving en de verplichtingen die daarmee gepaard gaan, federale aangelegenheden zijn. Het is dus niet de Vlaamse Gemeenschap die de scholen bijkomende lasten oplegt.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, er is een uitzondering mogelijk.

Minister Marleen Vanderpoorten : Een van de meest ingrijpende wijzigingen van de nieuwe VZW-wet heeft betrekking op de boekhoudverplichtingen. De wet onderscheidt drie soorten VZW's : kleine, middelgrote en grote. Een van de criteria die mee bepalend zijn voor de indeling in een van deze categorieën, heeft betrekking op het personeel.

Een grote VZW is een VZW die gedurende het jaar gemiddeld 100 voltijdse equivalente werknemers heeft, of tenminste niet voldoet aan twee van de volgende criteria : gemiddeld 50 voltijdse equivalente werknemers tellen, andere dan uitzonderlijke ontvangsten ten belope van 6,25 miljoen euro

Vanderpoorten

exclusief BTW hebben en een balanstotaal van 3,125 miljoen euro hebben.

Een middelgrote VZW is een VZW waarop bij het afsluiten van het boekjaar minstens twee van de volgende criteria van toepassing zijn : gemiddeld vijf voltijdse equivalente werknemers tewerkstellen, andere dan uitzonderlijke ontvangsten hebben ten belope van 250.000 euro exclusief BTW en een balanstotaal van een miljoen euro hebben.

De toepassing van het personeels criterium leidt ertoe dat tamelijk veel VZW's onder het criterium 'grote VZW' of 'middelgrote VZW' vallen. Dergelijke VZW's moeten een boekhouding voeren die overeenstemt met het type boekhouding dat van toepassing is op de ondernemingen. Ze moeten hun jaarrekening indienen bij de Nationale Bank van België. Grote VZW's moeten een of meer commissarissen belasten met de controle van de financiële toestand, de jaarrekening en de wettelijke statutaire regelmatigheid van de verrichtingen.

Uiteraard is een basisschool geen onderneming die als doel heeft winst te maken. Dat geldt trouwens voor alle VZW's. Om die reden legt de federale wetgever alleen de grote VZW's lasten op die min of meer vergelijkbaar zijn met die in het bedrijfsleven.

Van de basisscholen valt 20 percent in de tweede categorie. Dat betekent dat nog steeds 80 percent van de basisscholen een vereenvoudigde boekhouding moet voeren. Ze mogen uiteraard op vrijwillige basis een dubbele boekhouding voeren. Ik heb een brief geschreven naar de federale overheid met de vraag wie onder het systeem van de vereenvoudigde boekhouding kan vallen en met de vraag of die 80/20-verhouding klopt.

Ik ben er mij van bewust dat met de invoering van de schoolgemeenschappen in het basisonderwijs er misschien grotere schoolbesturen en dus ook grotere VZW's zullen ontstaan in de toekomst. Daardoor zullen er meer VZW's van de tweede categorie ontstaan. Deze schoolgemeenschappen zullen dan over meer bestuurskracht en draagkracht beschikken om hun taken aan te kunnen.

De manier waarop ik voornamelijk wil tegemoetkomen aan de secundaire scholen is gebaseerd op artikel 17, paragraaf 4 van de wet in kwestie. Daar staat immers dat de verplichtingen niet van toepassing zijn op 'verenigingen die wegens de aard van hun hoofdactiviteit onderworpen zijn aan bij-

zondere, uit een wetgeving of een overheidsreglementering voortvloeiende regels betreffende het houden van een boekhouding en betreffende hun jaarrekening...' Ze mogen een specifieke regelgeving in de plaats stellen van een dubbele boekhouding.

In de context van dit alles werd een werkgroep opgericht om regelgeving uit te werken die van toepassing is op de vrije scholen. Deze werkgroep is samengesteld uit mensen van het VSKO, mensen uit het onderwijsveld die met boekhouding te maken hebben, specialisten uit het bedrijfsleven en mensen uit de administratie.

Deze werkgroep werkte twee zaken uit : decretale bepalingen en een voorontwerp van besluit dat de verplichtingen voor scholen zal bevatten. Het VSKO lichtte dit vorige week toe op mijn kabinet. Basisscholen kunnen vrijwillig tot dit systeem toetreden. Indien mogelijk kunnen ze natuurlijk opteren voor het vereenvoudigde stelsel.

Mijn diensten werken op basis van de bevindingen van een eerste project tot invoering van een dubbele boekhouding in het vrij gesubsidieerd onderwijs aan een voorstel om de scholen tegemoet te komen op het vlak van ondersteuning in de context van de boekhoudverplichtingen. Om de vrije scholen voor te bereiden op het werken met een economische boekhouding, heb ik bovendien beslist om met een tweede proefproject tot invoering van een dubbele boekhouding in het vrij gesubsidieerd onderwijs te starten. Dit project zal lopen over 16 maanden : van maart 2004 tot juli 2005.

De startvergadering met de deelnemende scholen vond vanmorgen plaats. Er zullen 65 scholen, waaronder een 30-tal basisscholen, aan dit project deelnemen. Ze zullen een opleiding krijgen en ze zullen intensief worden begeleid om hen tegen het einde van het project in staat te stellen een dubbele boekhouding te voeren.

Voor dit project werd een budget van 264.000 euro in de begroting ingeschreven op basisallocatie 12.05 van programma 35.40. De scholen zullen worden begeleid door een extern bureau. Na een beperkte offerteaanvraag ontvingen we vier offertes. Op basis daarvan werd die opdracht toegewezen aan Deloitte & Touche.

We zijn ons ten zeerste van het probleem bewust. Daarom hebben we vergaderd en brieven geschreven naar de federale overheid. We wachten nog op antwoord op die brieven. We zullen tijdens de volgende weken nog een aantal beslissingen nemen

Vanderpoorten

die een en ander eenvoudiger moeten maken voor de scholen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Kan er een kopie van die brieven naar de federale overheid aan het verslag worden toegevoegd ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal de commissiesecretaris alles bezorgen.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, u bent zich inderdaad bewust van de extra verplichtingen waarmee de directies worden geconfronteerd. Er wordt gevraagd om bijkomende middelen tegenover die bijkomende verplichtingen te plaatsen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de invoering van de universitaire titel van meester in de rechten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de invoering van de universitaire titel van meester in de rechten.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, professor Somers, de decaan van de rechtsfaculteit van de Gentse universiteit, en professor Bocken hebben ons een brief geschreven. Ik wil hier graag even hun tolk zijn. Ze vragen meer duidelijkheid over het invoeren van de titel van meester in de rechten naar aanleiding van het decreet over de herstructurering van het hoger onderwijs.

Professor Somers en professor Bocken maken zich zorgen over het gebruik van de term 'master' als eindgraad van de rechtenopleiding zoals geregeld in het decreet van 4 april 2003 in verband met de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Op dit ogenblik zijn immers alleen maar de

specificaties 'of science' en 'of arts' mogelijk bij de graad van master.

Het bovenvermelde decreet beoogt een grotere internationale transparantie in de gebruikte universitaire graden. De huidige regeling zorgt voor de rechtenopleiding slechts gedeeltelijk voor die transparantie. De specificaties 'of science' en 'of arts' zijn immers ongeschikt in de context van de rechtenopleiding. In internationaal verband is master of laws, afgekort tot LLM, immers gangbaar als Engelstalige benaming voor de graad die wordt behaald aan het einde van de rechtenopleiding of van een aanvullende opleiding in de rechten.

De term 'master' zonder verdere specificatie kan wellicht volstaan als eindgraad voor de basisopleiding in de rechten. Voor de aanvullende masteropleidingen in het bijzonder zal echter de titel van master of laws aangewezen zijn om de internationale herkenbaarheid te verzekeren.

Ik pleit er samen met professor Somers en professor Bocken voor om de specificatie 'of laws' ook als mogelijkheid in te bouwen. Het is ook aangewezen dat de Nederlandse titel van meester in de rechten kan worden gebruikt door afgestudeerde juristen, zoals de titel van arts of dierenarts kan worden gebruikt door mensen die een opleiding geneeskunde of dierengeneeskunde hebben gevolgd.

Binnenkort zal het decreet worden gewijzigd. Ik hoop dat u de hier voorgestelde aanpassingen doorvoert. Professor Bocken en professor Somers hebben al een voorstel van decreet geformuleerd, maar ik vind het beter eerst naar uw intenties te vragen. Mevrouw de minister, heb ik de situatie juist geschetst ? Zullen er binnenkort inderdaad wijzigingen worden aangebracht aan het structuurdecreet ? Wat denkt u van deze suggesties ?

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb ook een brief ontvangen van de heer Somers. Ik ben blij met de snelle agendering van deze kwestie. Daardoor kunnen we misschien nog enig impact hebben op eventuele beslissingen.

Ik ben geen onderwijsspecialist en ik ben geen structuurdecreetspecialist, maar ik heb begrip voor de vraag in verband met de titulatuur. Het zou jammer zijn, mocht de titulatuur van onze Vlaamse diploma's exclusief Engelstalig zijn. We hadden dat eerder moeten opmerken.

De voorzitter : We hebben daar al een aantal keren over gesproken in deze commissie.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik vind dat alle diploma's ook een Nederlandse benaming moeten krijgen. Dat heeft met zelfrespect te maken.

Bovendien kunnen diploma's met een Nederlandse naam beter worden beschermd. Ik vind het trouwens evident dat de specificatie 'of laws' kan worden gebruikt bij juristendiploma's. Het is immers de bedoeling om voor meer transparantie en internationale herkenbaarheid te zorgen. Anders zorgen we voor een handicap in het internationale verkeer. Ik neem aan dat dit niet de bedoeling was.

In Nederland is vorige zomer een wetsvoorstel ingediend om 'of laws' als suffix toe te voegen aan bachelor en master. Ik heb niet de tijd gehad om te controleren of dit voorstel ondertussen is goedgekeurd, maar ik neem aan van wel. Het zou redelijk absurd zijn dat de Nederlanders dat suffix wel mogen voeren, en de Vlamingen niet. Ik wil de vraag van de heer Loones, geïnduceerd door de Universiteit Gent, ondersteunen. Mevrouw de minister, ik hoop dat u ons hierin kunt tegemoetkomen.

De onduidelijkheid mag niet vergroten. Het blijft van belang om binnen het rechtsdomein het onderscheid te behouden tussen de diverse opleidingen. We moeten ook in het buitenland duidelijk kunnen maken wat de verschillen zijn tussen de opleidingen. Het zou een verbetering zijn als we het suffix 'of laws' eraan toevoegen en tegelijkertijd de Nederlandse benaming invoeren.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, omdat de vraag twee verschillende kwesties aanraakt, zal ik ook mijn antwoord opdelen in twee delen.

De eerste kwestie is het gebruik van de Engelstalige specificatie 'of laws'. Het decreet van 4 maart 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen voert de bachelor-masterstructuur en de accreditatie in. Daarmee zal de internationale transparantie en de herkenbaarheid van de Vlaamse hogeronderwijsgraden en -diploma's verbeterd worden.

Om de internationale herkenbaarheid te vergroten, voorziet het decreet in de mogelijkheid dat aan de graden van bachelor en master twee algemene

specificaties kunnen worden toegevoegd, met name de specificatie 'of arts' en de specificatie 'of science'. De Vlaamse regering stelt de lijst vast van de opleidingen waaraan die specificaties kunnen worden toegevoegd. Het toevoegen van een nieuwe specificatie, zoals de specificatie 'of laws', moet bij decreet gebeuren. Dit moet in de totale context van de uitreiking van titulatuur bekeken worden, wat in principe niet meer tijdens deze legislatuur zal gebeuren.

De titel 'master of laws', afgekort LLM, wordt in sommige landen gebruikt. Het is de graad die verleend wordt aan de afgestudeerden van een Engelstalige of Amerikaanse professionele Graduate School of Law. Het is in die landen vooral een academische beroepstitel en die beperkt is tot één discipline. Het kan niet de bedoeling zijn dat we aan alle Vlaamse titels ook de gebruikelijke Engelstalige specificaties toevoegen. Bij de ingenieurs is bijvoorbeeld 'master of engineering' een veelgebruikte afkorting, en zo zijn er nog veel meer.

Mijnheer Loones, zoals u zelf aangeeft, wordt de benaming 'master of laws' vooral gebruikt als benaming van de graad na de afronding van een postinitiële mastersopleiding. Het is bijvoorbeeld de titel die het Europees Universitair Instituut te Firenze gebruikt voor de graad die wordt verleend bij de voltooiing van de postinitiële mastersopleiding. Het is ook de naam van de Engelstalige postinitiële mastersopleiding in de rechten aan de KUL. Daarnaast reikt de KUL ook nog titels uit als 'master of laws in European and International Taxation' en 'master of laws in Energy and Environmental Law'. Het gaat hier om postinitiële mastersopleidingen die gericht zijn op de internationale arbeidsmarkt. In deze voorbeelden is de toevoeging 'of laws' geen specificatie. Het is de kwalificatie van de graad of een onderdeel van de kwalificatie. De universiteiten bepalen zelf de kwalificatie van de graden.

Mijnheer Loones, de tweede kwestie gaat over het voeren van de Nederlandse titel van 'meester in de rechten'. De afgestudeerden in de rechten mogen de titel voeren van 'master' met de kwalificatie 'in de rechten', en van licentiaat. Het is niet mijn bedoeling om de lijst van de beschermde titels uit te breiden. Ik zie in de huidige omstandigheden geen meerwaarde van het gebruik van de benaming 'meester in de rechten'. De vergelijking met arts of dierenarts gaat niet helemaal op, omdat het zelfstandig beroep dat de afgestudeerden in de rechten uitoefenen advocaat is en niet 'meester in de rechten'. Bovendien oefenen lang niet alle juristen het beroep van advocaat uit. Het komt trouwens niet

Vanderpoorten

de Vlaamse Gemeenschap toe om het voeren van beroepstitels te regelen.

Na de initiële mastersopleiding in de rechten wordt de kwalificatie van 'master in de rechten' verleend. Indien nodig kunnen de universiteiten deze kwalificatie voor de afgestudeerden die voor een vervolgopleiding of voor een beroepscarrière naar het buitenland gaan, vertalen in 'master of laws'. Het diplomasupplement moet wel steeds duidelijk maken dat het gaat om een initiële mastersopleiding. Of ze in het buitenland ook de titel van 'Master of Laws' mogen voeren, hangt af van de wetgeving op de bescherming van de titels in dat land.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mevrouw de minister, zoals alle goede juristen zullen we uw antwoord laten onderzoeken. Ik erken dat mevrouw Merckx en ikzelf ons op dit moment een beetje voelen als beoëfde in het onderwijslandschap.

Ik heb begrepen dat het niet de Vlaamse regering toekomt om een antwoord te geven op de vragen. Mevrouw de minister, u zei ook dat er deze legislatuur geen decretale wijzigingen meer zullen worden doorgevoerd. Dit heeft te maken met een realistische kijk op de zaken. Mevrouw de minister, staat u positief tegenover een toekomstige wijziging ?

Voor wat betreft de Nederlandstalige benaming sluit ik mij aan bij de principiële vragen. Zoals de voorzitter al zei, is deze zaak ongetwijfeld ter sprake gekomen. Mevrouw de minister, ik ben het met u eens dat het niet om één beroep gaat. Het zou tot verwarring leiden als alle afgestudeerden zich 'meester' zouden noemen. Dit moet nader worden bekeken. Als advocaat – en ik zie me nog niet in mijn toekomstige leven, want ik ben nog volop politicus – zijn we toch graag 'meester'. Mevrouw de minister, hoe staat het beleid tegenover een uitbreiding van de 'master of laws' ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb er in principe geen problemen mee, maar er is nog enige bijkomende reflectie nodig. Bologna ging vooral over een grotere internationale transparantie.

Ik vind het vooral belangrijk dat we door de toekenning van bijkomende specificaties niet opnieuw voor verwarring zorgen. Ik heb geen principiële bezwaren, maar wil wel alles duidelijk op een rijtje zetten voor ik toezeggingen doe.

De volgende legislatuur zullen sowieso discussies gevoerd worden over titels. Ook de toevoeging 'of science' of 'of arts' is niet meer voor deze legislatuur. Als dit besluit voorligt, zal de discussie gevoerd worden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het faciliteitenonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het faciliteitenonderwijs.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, over dit dossier is het meeste al, voor sommigen althans, tot vervelens toe gezegd.

Mevrouw de minister, op 8 januari 2004 toonde u zich nogal gemakkelijk tevreden met de aankondiging dat de doelstelling van de Vlaamse regering om een dialoog aan te gaan met de Franse Gemeenschap over de onderwijstaalregeling in de faciliteitengemeenten, was bereikt. U gaf daarmee een vrij restrictieve interpretatie van het regeerakkoord, dat veel verder gaat dan het tot stand brengen van een dialoog. Aangezien u tevens de door het Vlaams Parlement goedgekeurde moties hebt genegeerd, maak ik me weinig illusies over uw kansen om nu meer te bereiken dan in het begin van de legislatuur.

Mevrouw de minister, op 3 december 2003 heeft het Overlegcomité besloten dat de Vlaamse regering en de regering van de Franse Gemeenschap verder overleg moesten plegen. U hebt toen gezegd dat op zeer korte termijn een afspraak moest worden gemaakt. Indien dit niet in de loop van januari 2004 zou gebeuren, zou u de federale regering hierover inlichten. De federale regering zou dan vervolgens zelf voor de coördinatie van het overleg zorgen.

Januari 2004 is voorbij, februari 2004 is ondertussen ook al voorbij. Hoe staat het met die beloofde afspraken ? Zijn er al afspraken gemaakt ? Zo ja, waaruit bestaan die afspraken dan precies ? Is een

Van Nieuwenhuysen

agenda opgesteld ? Zo neen, hebt u de federale regering hiervan op de hoogte gebracht en hoe staat het met de federale coördinatie van de gesprekken ?

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me principieel aan bij deze vraag om uitleg. Ik kijk met zeer veel interesse uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering heeft zich steeds tot doel gesteld een dialoog op te starten over de onderwijstaalregeling in de gemeenten waarvoor in de federale wetgeving een bijzonder statuut is uitgewerkt.

Op 3 december 2003 is besloten dat de Vlaamse regering en de regering van de Franse Gemeenschap verder overleg moeten plegen. Nog voor een datum voor dit overleg kon worden vastgelegd, heeft minister-president Hasquin ons per brief zijn standpunt over een specifieke casus overgemaakt. Het betreft hier de overname van de Nederlandstalige school te Komen door de Franse Gemeenschap.

Aangezien we dit dossier tijdens het overleg met de regering van de Franse Gemeenschap willen behandelen, hebben we het overleg opgeschort tot het departement Onderwijs de standpunten van minister-president Hasquin heeft onderzocht. Ik heb vernomen dat dit onderzoek net is afgerond en dat op basis van de bevindingen van de administratie verder overleg zal plaatsvinden.

Gezien de huidige stand van zaken lijkt het me voorlopig niet nodig de zaak aan de federale regering over te maken.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, zou u iets concreter kunnen zijn met betrekking tot de agenda van het overleg ? Als ik het goed heb begrepen, beperkt de brief van minister-president Hasquin zich tot een mogelijke overname van de Nederlandstalige school te Komen door

de Franse Gemeenschap. Het overleg moet natuurlijk over meer dan dat gaan.

Minister Marleen Vanderpoorten : De brief beperkt zich inderdaad tot deze school. Ik wil er echter op wijzen dat de school te Komen een onderdeel vormt van een lijst met vragen die we tijdens het overleg ter sprake zouden willen brengen. We hebben op een antwoord van de administratie gewacht om tijdens het overleg alle dossiers gelijktijdig te kunnen behandelen. Het overleg zal zich uiteraard niet tot de situatie in Komen beperken.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, kunt u al iets meer zeggen over de agenda ? Wanneer zou het overleg moeten worden afgerond ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijn medewerker had de opdracht gekregen contact op te nemen met de regering van de Franse Gemeenschap zodra hij het antwoord van onze eigen administratie had ontvangen. Ik weet niet uit het hoofd welke datum precies is afgesproken.

De voorzitter : Dit dossier sleept al viereneenhalf jaar aan. Het gaat echt niet snel vooruit.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het systeem van ouderschapsverlof voor leerkrachten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het systeem van ouderschapsverlof voor leerkrachten.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering heeft zich tot doel gesteld de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep tijdens deze legislatuur te verhogen en in een voldoende groot en kwalitatief hoogstaand lerarenkorps te voorzien. In dit verband zijn reeds een hele reeks maatregelen getroffen, zoals de mentor voor beginnende leerkrachten en stagiairs, de lerarenkaart, de loonsverhoging en de zorgverbreding in de scholen.

De Cock

Vaak zorgt het uitwerken van brede en noodzakelijke hervormingsplannen ervoor dat kleine, eenvoudiger zaken wat uit het oog worden verloren. Het verbeteren van een aantal kleinere zaken kan uiteindelijk evenwel voor een substantiële algemene verbetering zorgen.

De regelgeving inzake het ouderschapsverlof is een dergelijke kleinere en bovendien kosteloze zaak. In de meeste sectoren hebben jonge ouders recht op ouderschapsverlof. Summier samengevat, bestaat het systeem erin dat iemand met een voltijdse betrekking gedurende drie maanden loopbaanonderbreking kan nemen voor zijn kind de leeftijd van vier jaar heeft bereikt. De werknemer mag echter vrij beslissen hoe hij die loopbaanonderbreking invult. Ouders kunnen hun ouderschapsverlof gedurende drie maanden voltijds opnemen. Ze kunnen er ook voor kiezen gedurende zes maanden halftijds of gedurende vijftien maanden vier vijfden te werken. Ik heb trouwens vernomen dat het systeem nog zal worden versoepeld. Wie voor een voltijds ouderschapsverlof kiest, krijgt van de federale overheid een maandelijkse premie van 547 euro. De Vlaamse overheid verstrekt nog een bijkomende premie.

Deze regelgeving geldt evenwel niet voor alle sectoren. In het onderwijs, wat bij uitstek een kindvriendelijke sector zou moeten zijn, geldt een andere regeling. Leerkrachten kunnen niet kiezen. Het is drie maanden voltijdse loopbaanonderbreking of niets. Mijns inziens, stellen heel wat leerkrachten zich hierbij terecht een aantal vragen.

Waarom is voor het onderwijs een andere regeling uitgewerkt? Zoals met betrekking tot het onderwijs dikwijls het geval is, verschuilt de Vlaamse overheid zich hoofdzakelijk achter organisatorische redenen. In mijn ogen zijn dit slechts vermeende redenen. Bepaalde mensen zijn van mening dat een leerkracht, vooral in het secundair onderwijs, niet zomaar een aantal uren ouderschapsverlof kan opnemen. Aangezien tijdens deze legislatuur een vervangingspool is opgericht, meen ik dat we hiermee toch wat creatiever kunnen omspringen.

Een aantal beleidsmakers zijn van oordeel dat het deeltijds ouderschapsverlof in het onderwijs zijn doel voorbijschiet. In het huidige systeem vallen, verspreid over heel de week, een aantal lesuren weg. Dit betekent uiteraard niet dat de betrokken leerkracht meer tijd thuis bij zijn kind kan doorbrengen. Er is een duidelijk verschil tussen de tijd

die iemand thuis aan zijn werk of aan zijn kind besteedt. Bovendien vind ik dat de leerkrachten hierover zelf moeten kunnen oordelen. Indien ze zich in een aangepast systeem beter voelen, moet de overheid niet over de waarde van dit systeem oordelen.

Ik zou hier willen pleiten voor een aanpassing van het huidige systeem aan de in andere sectoren gangbare praktijken. Leerkrachten zouden de kans moeten krijgen om hun ouderschap gespreid over een heel schooljaar op te nemen. Een leerkracht kan perfect een heel schooljaar drie vierden werken. Indien de directie hiervan in augustus op de hoogte wordt gebracht, kan ze hiermee in haar planning rekening houden. Een leerkracht in het secundair onderwijs geeft normaal twintig uren les. Indien hij voor een gespreid ouderschapsverlof zou kiezen, zouden hiervan nog vijftien lesuren overblijven. Aangezien hij gedurende een heel jaar bepaalde lesuren niet geeft, kunnen de openstaande uren in de lesopdracht van een andere leerkracht worden gegroepeerd.

Mevrouw de minister, aangezien de Vlaamse regering het beroep van leerkracht aantrekkelijker wil maken, zou ik u in dit verband een aantal vragen willen stellen. Hoe staat u tegenover deze in het onderwijs historisch gegroeide problematiek? Bent u van plan om concrete initiatieven te nemen om de regelgeving inzake het ouderschapsverlof voor leerkrachten eventueel aan te passen? Wilt u het ouderschapsverlof in het onderwijs in de mate van het mogelijke gelijkgeschakelen met de in andere sectoren geldende regelgeving?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, in het onderwijs is het ouderschapsverlof een recht waarover alle personeelsleden beschikken. In het onderwijs kan het ouderschapsverlof enkel voltijds en voor een periode van maximaal drie maanden worden opgenomen. In de privé-sector hebben de werknemers meer keuzemogelijkheden. Ze kunnen gedurende drie maanden voltijds ouderschapsverlof nemen, ze kunnen gedurende zes maanden deeltijds ouderschapsverlof nemen of ze kunnen gedurende vijftien maanden vier vijfden werken.

Het onderwijs is niet de enige sector waarin de modaliteiten inzake het opnemen van het Ouderschapsverlof beperkt zijn. De ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap kunnen dit verlofstelsel slechts voltijds gedurende drie maanden of deel-

Vanderpoorten

tijds gedurende zes maanden opnemen. De mogelijkheid om gedurende vijftien maanden een vijfde ouderschapsverlof te nemen, bestaat niet voor de Vlaamse ambtenaren.

In het verleden werd er om schoolorganisatorische redenen voor geopteerd om in het onderwijs alleen voltijds ouderschapsverlof mogelijk te maken. Bovendien was er de vervangingsplicht die erin bestond dat de vervanger een personeelslid moest zijn dat ter beschikking was gesteld wegens ontstentenis van betrekking of een uitkeringsgerechtigde werkloze. Aan die voorwaarde was niet makkelijk te voldoen als het ging om vervangingen voor deeltijdse arbeid. Ook de belangen van het kind spelen een rol : als een onderwijzer of kleuteronderwijzer bijvoorbeeld gedurende vijftien maanden een dag per week afwezig is, dan komt dit de continuïteit van het onderwijs immers niet altijd ten goede.

Verder wijs ik er op dat in het onderwijs andere verlofstelsels bestaan om deeltijds te gaan werken : het verlof voor verminderde prestaties en de afwezigheid voor verminderde prestaties. De duur van dit verlof is vrij te bepalen. Voor het verlof voor verminderde prestaties geldt wel een maximumduur van vijf jaar gedurende de hele loopbaan.

De vervangingsplicht is intussen afgeschaft en laat bredere vervangingsmogelijkheden toe. Dat maakt de zoektocht naar een vervanger iets eenvoudiger. Onder meer daarom is het mogelijk om het ouderschapsverlof opnieuw te bekijken. De aanpassing ervan kan gebeuren in het kader van het harmoniseren en vereenvoudigen van de verlofstelsels in het onderwijs. Als het ouderschapsverlof zou worden aangepast, lijkt het me logisch dezelfde modaliteiten toe te kennen als aan de Vlaamse ambtenaren. Dit zou betekenen dat het ouderschapsverlof ook deeltijds zou kunnen worden opgenomen. Valt dan nog nader te onderzoeken of vooral voor het basisonderwijs, het deeltijds verlof niet moet worden beperkt tot halftijds verlof. Hierover kan verder worden overlegd tijdens het harmoniseren van de verlofstelsels.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik ben gelukkig met uw antwoord. De problematiek zal worden bekeken bij de inventarisatie van de verlofstelsels. U bent ook bereid om even ver te gaan als voor de Vlaamse ambtenaren. De leerkrachten zullen daar een pak gelukkiger mee zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ilse Van Eetvelde tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid voor leerlingen om therapie te krijgen binnen het gewone dagonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Eetvelde tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de mogelijkheid voor leerlingen om therapie te krijgen binnen het gewone dagonderwijs.

Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Ilse Van Eetvelde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, de jongste jaren is de aandacht voor leer- en gedragsstoornissen gelukkig enorm gestegen. ADHD, dyslexie, dyscalculie en stotteren kunnen het leerproces en het verdere leven immers ernstig belemmeren. Niet enkel wordt tegenwoordig vrij snel de juiste diagnose gesteld, er bestaan ook een aantal methoden en therapieën die het probleem kunnen verhelpen of de betrokkene de mogelijkheid geven om met zijn eigenheid te leren omgaan. Het is belangrijk dat hiermee zo vroeg mogelijk wordt gestart om de effecten maximaal te laten renderen.

Een aantal therapieën vragen regelmatig contact tussen cliënt en therapeut. Bij kinderen en jongeren is dit niet altijd eenvoudig omdat er leerplicht is. Leerlingen die ingeschreven zijn in het gewone dagonderwijs, moeten dan ook naar school en afspraken voor therapie moeten dus na schooltijd. Door de frequentie van het aantal sessies om een optimaal effect te sorteren, is dit een serieuze belasting van leerlingen die het vaak al zeer moeilijk hebben op school. Kinderen blijven kinderen en hebben na schooltijd behoefte aan spel en ontspanning. Door twee tot vier keer per week therapie te krijgen na de school, raken ze uitgeput.

Een oplossing bestaat erin om, ten minste gedeeltelijk, de revalidatie ook te laten plaatsvinden tijdens de schooluren. De omzendbrief van 23 januari 1978 betreffende de aanwezigheid van leerlingen tijdens de lesuren staat toe dat de gewone schoolweek tweemaal wordt onderbroken voor een revalidatiesessie van 50 minuten buiten de schoolmuren. Dat maakt de situatie voor de leerling minder zwaar. Daarenboven laat het de hulpverleners toe

Van Eetvelde

om een maximaal aantal kinderen te helpen, wat de bestaande wachtlijsten korter maakt.

Recent komen er echter klachten dat deze omzendbrief heel eng wordt geïnterpreteerd. De reistijden moeten immers in deze tijd inbegrepen zijn. Een voorbeeld maakt dit duidelijk : als een kind 15 minuten enkele verplaatsing nodig heeft om naar de therapeut te gaan, dan blijven er slechts 20 over voor de eigenlijke therapie. Dat is veel te weinig en biedt weinig flexibiliteit. De druk op de hulpverlener en vooral het kind wordt op die manier veel te groot. De therapie wordt te zwaar en dat kan zich vertalen naar moeilijker gedrag op school, een verminderd effect van de therapie, weerstand tegen elke vorm van revalidatie, enzovoort. Een oplossing zou kunnen zijn om de mogelijkheden uit de omzendbrief te interpreteren als 'exclusief de tijd die nodig is voor verplaatsing'.

Mevrouw de minister, bevestigt u de recente interpretatie van de omzendbrief van 1978 ? Waardoor is deze nieuwe interpretatie ingegeven ? Bent u op de hoogte van de negatieve gevolgen daarvan ? Staat u open voor een interpretatie van de omzendbrief die jongeren minder belast ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de omzendbrief 'Revalidatie – aanwezigheid van de leerlingen tijdens de lesuren' van 23 januari 1978 is nog steeds geldig, behalve voor de niet-leerplichtige kleuters. Met revalidatie wordt bedoeld : 'therapeutische behandelingen die tijdens de lestijden verstrekt worden aan leerlingen en worden uitgevoerd door hulpverleners die niet aan de school verbonden zijn en die hiertoe door de wet zijn gemachtigd'. Zo wordt het gedefinieerd in artikel 49 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. De therapeutische behandelingen kunnen worden verstrekt door therapeuten die verbonden zijn aan een revalidatiecentrum, maar ook door therapeuten die zelfstandig werken. Het was de bedoeling van de omzendbrief om de therapeutische behandelingen te beperken tot hoofdzakelijk behandelingen die noodzakelijk zijn na ziekte en ongeval, en de afwezigheid uit de klas voor deze revalidatie zo veel mogelijk te beperken.

Punt 3.1. van de omzendbrief stelt inderdaad dat de verplaatsingsduur tijdens de lesuren van en naar de behandelende persoon of instantie in geen geval

de 30 minuten per dag mag overschrijden. Daarnaast stelt de omzendbrief in punt 4.1. dat per week niet meer dan twee lesuren van 50 minuten aan revalidatie mogen worden besteed. Ik wil hier in de eerste plaats stellen dat de overheid de bepaling van twee lestijden van 50 minuten soepel hanteert. We zien dit niet letterlijk als twee momenten die een lestijd mogen duren, maar als 100 minuten. Een leerling mag met andere woorden vier keer 25 minuten of vijf keer 20 minuten afwezig zijn als de behandeling dit vraagt.

Als de afwezigheid omwille van revalidatie groter zal zijn dan 100 minuten per week, dan moet er via de inspectie een afwijking worden gevraagd aan het departement. Blijft de afwezigheid onder deze grens van 100 minuten, dan moet er geen aanvraag worden ingediend en dan is het ook van geen belang hoe vaak de betrokken leerling de klas verlaat. De 100 minuten kunnen dus ook bestaan uit vijf afwezigheden van 20 minuten, zoals ik eerder al zei. Ik geef dit voorbeeld omdat het daardoor nog duidelijker wordt dat het een evidentie is dat de verplaatsingstijd in deze 100 minuten begrepen moet zijn. Indien dit niet zo was, dan zou de afwezigheid wel heel groot kunnen worden.

Ik wil absoluut beklemtonen dat revalidatie tijdens de lestijden uitzonderlijk moet zijn en de afwezigheid uit de les zo beperkt mogelijk moet worden gehouden. Het mag immers niet zo zijn dat de betrokken leerlingen door de afwezigheden, problemen krijgen met het verwerken van de leerstof. Het is ook belangrijk op te merken dat er in de lagere school geen minder belangrijke lesmomenten zijn, maar dat het hele aanbod gericht is op de integrale ontwikkeling van de kinderen.

De directie van de school speelt een bepalende rol. Voor zowel behandelingen na ziekte of ongeval als handelingen tot uitbreiding van de zorg, moet de directie van de school haar toestemming geven. De interpretatie van de omzendbrief van 1978 werd dus niet gewijzigd. Misschien wordt er door allerlei factoren, zoals recente adviezen van de commissie Zorgvuldig Bestuur en de intrede van de zorguren, wat meer aandacht aan besteed en wordt er meer over gecommuniceerd. Ik denk niet dat de beperking van de afwezigheid negatieve gevolgen heeft voor de leerlingen, integendeel. Aanwezigheid in de les is zeer belangrijk.

U zegt dat het erg belastend is voor een kind om de behandeling na school te volgen. Het omgekeerde is ook waar : als de behandeling tijdens de lesuren gebeurt, moeten de kinderen de les nadien ook inhalen. Ze komen altijd onder druk te staan.

De voorzitter : Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Ilse Van Eetvelde : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. De omzendbrief is wat hij is. Ik wil er de nadruk op leggen dat therapie een positief effect kan hebben op het leerproces. De vraag is dan ook of afwezig zijn voor het volgen van een therapie geen groter effect sorteert dan aanwezig te zijn in de les. Daarmee beweer ik niet dat kinderen niet naar school moeten gaan, integendeel. Het klopt dat alle lessen belangrijk zijn en dat er geen minder belangrijke leerstof is. Toch kan ik me voorstellen dat bepaalde therapieën een goed effect hebben op het leerproces. Er moet dan ook de nodige souplesse aan de dag worden gelegd, zeker op vlak van verplaatsingstijden. Het is belangrijk dat kinderen nog kunnen spelen en zich ontspannen. Ik hoop dat daar rekening mee wordt gehouden.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik denk dat er zich in de praktijk weinig problemen voordoen en dat directies zich voldoende soepel opstellen. Hier en daar denken scholen soms dat er misbruik kan ontstaan en wordt de omzendbrief daarom strikter toegepast. Het hangt af van geval tot geval.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over stagementoren in de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over stagementoren in de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, mijn vraag is eigenlijk een opvolgingsvraag. Ik verneem graag hoe de engagementen die zijn aangegaan, in de praktijk worden omgezet.

In juni interpelleerde ik u over stagementoren in de opleidingen verpleeg- en vroedkunde. U hebt dat toen veralgemeend naar stagementoren die in alle opleidingen een opdracht hebben. In de oplei-

ding verpleeg- en vroedkunde liggen de uren stage echter merkkelijk hoger dan in andere richtingen. Tijdens hun hele schoolloopbaan staan gediplomeerde verpleegkundigen bijna de helft van de uren onder pedagogisch toezicht van stagementoren in plaats van leerkrachten.

In de regelgeving schrijft u voor dat er stagementoren moeten zijn, maar er wordt niet voorzien in opleidingen, modules, statuut of verloning. Stagementoren zijn nochtans zelf vragende partij voor specifieke scholing. U hebt vorige keer geantwoord dat de arbeidsmarkt verantwoordelijk is voor de opvang van deze mensen. We mogen echter niet vergeten dat een derde tot de helft van het pedagogisch toezicht naar deze personen wordt verlegd. Het Vlaams Parlement keurde hierover dan ook een motie goed op 11 juni 2003. Ik weet dat het vroeg is om naar de opvolging van die motie te vragen. Ik neem aan dat u daar normaal gezien een jaar voor nodig hebt, maar aangezien de legislatuur op zijn einde loopt, wil ik de vragen van de motie herhalen.

Mevrouw de minister, kunt u nagaan in welke mate stagementoren stimuli en mogelijkheden krijgen om pedagogische bijscholing te volgen ? Dat zal moeten gebeuren in samenwerking met het onderwijsveld. Bent u bereid om stimuli te geven om voor stagementoren een specifiek aanbod uit te werken om de kwaliteit van de opleiding te blijven garanderen ? Wat is de stand van zaken in de uitvoering van de motie ? Welke ondersteuning geeft de Vlaamse Gemeenschap aan lopende initiatieven ? In het kader van een aantal recent goedgekeurde decreten, zoals 'levenslang leren', zou dit een aandachtspunt kunnen zijn voor iedere werknemer.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de begeleiding door stagementoren van studenten verpleegkunde en vroedkunde maakt deel uit van de taakomschrijving binnen de beroepsuitoefening. Het uitoefenen van het beroep behoort tot de bevoegdheid van de federale overheid, meer specifiek tot de bevoegdheid van de federale minister van Volksgezondheid. Het is daarenboven de verantwoordelijkheid van de werkgever, en in het bijzonder de stagegever, om de stagementoren voldoende stimuli en mogelijkheden te bieden om pedagogische bijscholing te volgen. Dit geldt niet alleen voor de gezondheidszorg, maar voor alle beroepssectoren. Het behoort dus niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om

Vanderpoorten

een statuut uit te werken voor de werknemers uit de gezondheidszorg die betrokken zijn bij de begeleiding van stagiairs op de stageplaats.

Onderwijs heeft in de voorbije jaren, vooral in de zorgsector, diverse beleidsmaatregelen genomen om de instroom te verhogen en om een gekwalificeerde uitstroom te garanderen. Om de kwaliteit van de stagebegeleiding te blijven garanderen, is het aangewezen dat de hogescholen voor de stage-mentoren op de stageplaats een specifiek aanbod aan bijscholing uitwerken. Zelf heb ik voor de werknemers binnen mijn bevoegdheidsdomein Onderwijs en Vorming initiatieven genomen om bijscholing en nascholing te faciliteren. Het nemen van analoge initiatieven voor werknemers van andere beroepssectoren valt natuurlijk buiten mijn bevoegdheid. Vanuit de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake de organisatie van opleidingen, is wel zorg besteed aan het creëren van een kader dat ruimte biedt voor een opleidingsaanbod dat gericht is op de opleidings- en bijscholingsbehoeften van personen die als stagementor optreden, ongeacht de beroepssector waartoe ze behoren.

De regelgeving met betrekking tot de maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen biedt momenteel reeds voldoende mogelijkheden om, op vraag van de stageverlenende instellingen, bijscholing op maat aan te bieden. De maatschappelijke en wetenschappelijke dienstverlening blijft ook in het decreet van 4 april 2003 over de herstructurering van het hoger onderwijs deel uitmaken van de zending van de hogescholen en universiteiten. Hogescholen en universiteiten kunnen met derden samenwerkingsovereenkomsten afsluiten met betrekking tot bijscholing en nascholing.

In het kader van de posthogeschoolvorming organiseren een aantal hogescholen reeds een vraaggestuurd aanbod ten behoeve van leerkrachten en geïnteresseerden in het onderwijsveld die zich verder willen professionaliseren. Naar analogie van deze initiatieven kunnen de hogescholen ook overeenkomsten afsluiten met stageverleners om bijscholing aan te bieden specifiek ten behoeve van stagementoren werkzaam in andere beroepssectoren. Dit aanbod van vraaggestuurde bijscholing kan onverminderd verder plaatsvinden in het kader van de postgraduaatsopleidingen overeenkomstig het structuurdecreet. De onderwijsoverheid kan daar evenwel niet dwingend in optreden.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik wil graag benadrukken, mevrouw de minister, dat de vierde graad speciale ondersteuning nodig heeft. We moeten ervoor zorgen dat de vele lesuren die de studenten moeten volgen garantie bieden op pedagogische begeleiding.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stand van zaken inzake de zorgkundigen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stand van zaken inzake de zorgkundigen.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, het concept van zorgkundige werd opgenomen in KB 78 via een federale programmawet. Het voerde de titel zorgkundige in. Het doel was een nieuwe groep zorgverstrekkers op te leiden en te laten functioneren als verpleegkundige, mits bepaalde randvoorwaarden.

Voor Vlaanderen is het van belang te weten welk opleidingsniveau deze mensen moeten hebben, namelijk : wat moeten ze kunnen en wat moeten ze kennen ? Hoe moeten we hen voorbereiden ? Welk werk, welke handelingen mogen zij verrichten ? We moeten de evolutie op federaal vlak volgen.

In het verleden hebt u mij geantwoord dat de federale ministers nog geen formele beslissing hadden genomen over de inhoudelijke taken van de zorgkundige. U wou de opleiding invoeren op 1 september 2004. Ik heb er u toen op gewezen dat het belangrijk blijft dat mensen die een basisopleiding voor verzorgende volgen in het BSO na hun zesde jaar ook een einddiploma moeten hebben. We kunnen niet iedereen upgraden zodat we te weinig 'basiswerknemers' hebben. Uit uw vorig antwoord bleek immers dat de gedachte leefde dat dit als het ware een zevende jaar zou worden, al dan niet als een specifieke richting die zorgkundige zou heten.

Van Cleuvenbergen

Daarnaast zouden eventueel andere opleidingen zoals kinderverzorger en ouderenzorg blijven bestaan.

Een tweede aspect zijn de overgangsmaatregelen voor mensen die hun diploma al hebben. Waarmee kan hun diploma gelijkgeschakeld worden? Welke cursussen of studiepunten moeten zij bijkomend halen om te voldoen aan de nieuwe norm? Hebt u van de federale overheid nog iets gehoord, mevrouw de minister? Als er niet snel iets gebeurt, halen we september 2004 niet.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Cleuvenbergen, het onderwijsdepartement heeft vernomen dat het koninklijk besluit waarbij de functie van zorgkundige wordt ingevoerd niet in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd, aangezien een aantal hiaten werden vastgesteld. Zo moeten onder meer de overgangsmaatregelen ook federaal worden vastgelegd.

In aansluiting hierop heb ik beslist het plan in te trekken om per 1 september 2004 het specialisatiejaar thuis- en bejaardenzorg structureel en in alle scholen om te zetten naar het specialisatiejaar zorgkunde.

Het is evident dat in dit dossier in eerste instantie de federale overheid volledige klaarheid moet scheppen, vooraleer de gemeenschappen onderwijskundige beslissingen treffen. De koepels van inrichtende machten werden hier recent van op de hoogte gebracht in het kader van een overleg over het secundair studieaanbod.

Vorige maand hebben wij een besprekingsvoorstel over deze materie verstuurd aan het kabinet van minister Demotte.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief en de ministeriële richtlijnen aangaande het vaccinatiebeleid en medisch onderzoek voor leerlingenstages en de reacties uit het werkveld

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief en de ministeriële richtlijnen aangaande het vaccinatiebeleid en medisch onderzoek voor leerlingenstages en de reacties uit het werkveld.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, dit dossier zal niet binnen het jaar afgerond zijn. U hebt begin februari een omzendbrief gepubliceerd nadat u en de federale bevoegde staatssecretaris in december aankondigden dat er een oplossing was voor de leerlingenstages, in het kader van de wetgeving over welzijn op het werk.

Uw ministeriële omzendbrief heeft intussen voor heel wat discussie gezorgd in de onderwijswereld. In welke mate de stageverstrekkers daarvan op de hoogte zijn, blijft een vraag. In de zorgsector zijn ze redelijk goed op de hoogte omdat die sector goed georganiseerd is, maar ik heb de indruk dat dit in bedrijven en dergelijke veel minder aan bod is gekomen.

Deze omzendbrief is alleen tijdens dit schooljaar van toepassing. U hoopt immers nog altijd een definitieve regeling te hebben tegen 1 september 2004. Deze regeling is van groot belang voor leerkrachten en studenten, want door de stages bestaan er beroepsrisico's.

Mevrouw de minister, er blijven een aantal punten bestaan. Ik zal die even opsommen. Ik weet dat u voor al die punten niet onmiddellijk een oplossing kunt vinden, maar het zullen aandachtspunten moeten blijven voor de toekomst. U zult er aandacht aan moeten besteden in uw verdere communicatie met het werkveld.

Van Cleuvenbergen

Een van de kernproblemen is dat er een ruime interpretatiemogelijkheid blijft bestaan. Dat is de reden waarom ik zoveel pijnpunten heb gevonden.

De vraag leeft hoe een en ander tijdens het lopen-de schooljaar nog moet worden geoptimaliseerd, zeker voor stageplaatsen waar tot nu geen rekening werd gehouden met de wetgeving in verband met het welzijn op het werk. Ik heb het dan niet zozeer over de zorgsector, maar over andere sectoren.

Een ander pijnpunt is de communicatie met de stageplaatsen en de bedrijven. Bovendien kan de stagegever beoordelen hoe de wet moet worden toegepast. Dat laatste sluit gedeeltelijk aan bij de blijvende ruime interpretatiemogelijkheden. Vervolgens denk ik aan de manier waarop de risicoanalyse moet gebeuren door de stagegevers en aan de toepasbaarheid van deze omzendbrief bij korte stages en bij stages bij zelfstandigen zonder ander personeel. Dan is er ook nog het probleem van de CLB's. Die mogen wettelijk gezien niet alle handelingen stellen die een stagegever kan vragen.

Er blijft een spanning tussen de risico's voor de stagiair op korte termijn, dus tijdens de stageperiode zelf, en de risico's op langere termijn, eventueel jaren later dus. Hoe zit het in dat verband met de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen en de stageplaatsen ?

Het Fonds voor de Beroepsziekten vergoedt nu heel wat vaccinaties voor studenten, maar die vergoeding komt er pas na bijna een jaar. Moet de onderwijswereld dan zorgen voor een prefinanciering, of moeten de studenten en de ouders voor die kosten opdraaien ?

Bloedonderzoeken zouden niet door CLB's mogen gebeuren. Een algemeen medisch onderzoek kan ook door de huisarts worden uitgevoerd. Moeten leerlingen of hun ouders dan voor die kosten opdraaien ? Hoe zit het dan met het gratis onderwijs ?

Voor de stagiairs die in de zorgsector werken, bestaan er tamelijk veel opvolgingssystemen. Hoe is het gesteld met stagiairs in de voedingsindustrie, die ook onder de zeer strikte regelgeving zouden vallen en waarvoor er tot nu toe slechts weinig regelgeving bestond ?

Wat is de stand van zaken in het volwassenenonderwijs ? Wat is de stand van zaken in verband met

de docenten en de leerkrachten ? Alhoewel scholen verplicht zijn om de wetgeving in verband met het welzijn op het werk voor hun personeel in te vullen, gebeurt dat toch niet overal zoals het hoort.

Mevrouw de minister, hoe zit het met de financiering van deze bijkomende kosten voor stageplaatsen ? Moet die financiering gebeuren vanuit Onderwijs of door de stageplaatsen zelf ? Als ik de budgetten van de Vlaamse overheid bekijk, dan kan ik niet anders dan zeggen dat er budgetten moeten worden verschoven. Bepaalde budgetten van Welzijn kunnen immers worden gebruikt voor de financiering. Komt er een verhoging van die budgetten ?

KMO's willen bovendien geen bijkomende lasten meer zonder compensaties.

Mevrouw de minister, toen de ministeriële omzendbrief werd afgesloten, hebt u zich geëngageerd om over een en ander verder te debatteren. Het parlement is allicht een van de debatpartners, maar ik denk dat er nog andere zijn. Daarom zou ik graag weten wat de knelpunten zijn die u nu reeds hebt ervaren. Bovendien zou ik graag vernemen met welke partners u zult praten om tegen 1 september 2004 met een definitieve regeling voor de dag te kunnen komen.

Gisteren ontving ik als reactie op de besluiten in verband met het medisch toezicht stagiairs een bericht van een preventieverantwoordelijke, met daarin een aantal bedenkingen. De persoon in kwestie schrijft dat het hoog tijd wordt dat het onderwijs van hoog tot laag de wetten gaat toepassen, vooral alle wetten die voortvloeien uit de wet welzijn op het werk van 1996. Vervolgens schrijft die persoon : 'Een van de grote opmerkingen van de industrie is dat onze leerlingen weinig veiligheidsbesef hebben. Als we de wet blijven interpreteren omdat we een pedagogische instelling zijn, slaan we de bal volledig mis, want we zijn ook een bedrijf.'

In datzelfde bericht staat ook nog dat veel ateliers en machines verouderd zijn, waarna de vraag volgt of niet meer aan veiligheidsopvoeding moet worden gedaan. Ten slotte schrijft de preventieverantwoordelijke in verband met het medisch toezicht : 'Hier is heel wat te regelen, maar hoe kan een ministeriële omzendbrief een wet tenietdoen ? Ontheft deze ministeriële omzendbrief scholen en bedrijven van een verantwoordelijkheid ten opzichte van een wet welzijn op het werk ?'

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal de stand van zaken schetsen in verband met de regelgeving. De wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk is van toepassing op werkgevers en werknemers. Artikel 2 van die wet stelt leerlingen en studenten die een studierichting volgen waarvan het opleidingsprogramma voorziet in een vorm van arbeid die in de onderwijsinstelling wordt verricht, evenals stagiairs en personen die een beroepsopleiding volgen waarvan het studieprogramma voorziet in een vorm van arbeid die al dan niet in de opleidingsinstelling wordt verricht, gelijk aan werknemers. De bepalingen van de welzijnswet zijn dus van toepassing op leerling-stagiairs.

De wet bepaalt in hoofdstuk II dat de koning aan werkgevers en werknemers alle maatregelen kan opleggen die nodig zijn voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. Het gaat specifiek over maatregelen die betrekking hebben op de arbeidsveiligheid, de bescherming van de gezondheid van de werknemer op het werk, de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, de ergonomie, de arbeidshygiëne en de verfraaiing van de arbeidsplaatsen. De werkgever moet ter bevordering van het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk een aantal preventiebeginselen naleven die zijn opgenomen in artikel 5 van de wet.

Voor jongeren werden bovendien bijkomende maatregelen getroffen in het KB van 3 mei 1999 betreffende de bescherming van jongeren op het werk. Het KB gaat onder andere dieper in op de risicoanalyse. Afdeling III van het KB bevat bovendien een aantal verbodsbepalingen en een niet-limitatieve bijlage van risico's waaraan jongeren niet mogen worden blootgesteld. De omzendbrief van federaal staatssecretaris Van Brempt verduidelijkt het KB.

De ministeriële omzendbrief is de omzetting van die federale omzendbrief voor de Vlaamse secundaire scholen. Ik begrijp niet helemaal wat u bedoelt met 'ruime interpretatiemogelijkheid'. Misschien kunt u straks wat voorbeelden geven.

De welzijnswet dateert van 1996. Er moet dus al meer dan 7 jaar rekening mee worden gehouden. De principes voor risicoanalyse en het werken met interne en externe diensten voor preventie en bescherming zijn dus geen nieuwigheden voor de sta-

geplaatsen. Bovendien wordt de toepassing van deze regelgeving gecontroleerd door de arbeidsinspectie. Voor stages die nog van start moeten gaan, lijkt de huidige regelgeving dan ook perfect toepasbaar.

De federale omzendbrief werd zoals gebruikelijk gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De omzendbrief van 27 januari is slechts van belang voor scholen en CLB's, en werd enkel systematisch verspreid onder hen.

Hoe de toepassing van de federale wet moet worden beoordeeld, is een vraag die ik niet kan beantwoorden. Dit wordt geregeld door de federale wetgeving, en behoort bijgevolg tot de bevoegdheden van de federale staatssecretaris van Arbeidsorganisatie en Welzijn op het werk.

De manier waarop een risicoanalyse moet gebeuren, behoort ook niet tot de bevoegdheden van de minister van Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap. Ik kan dus niet op de vraag antwoorden, want dit behoort tot de bevoegdheden van de federale staatssecretaris. Wel kan erop gewezen worden dat deze risicoanalyse niet nieuw is en reeds vervat zit in het KB van 3 mei 1999.

De federale regelgeving maakt geen onderscheid tussen korte stages en stages bij zelfstandigen zonder ander personeel. De vraag naar de toepasbaarheid van de omzendbrief voor het onderwijs hangt dus samen met de al dan niet toepasselijkheid van de welzijnswet.

De CLB's hebben een welomschreven opdracht, en mogen en kunnen alle handelingen stellen die nodig zijn om die opdracht uit te voeren. In het kader van die opdracht kunnen de CLB's, zoals in de ministeriële richtlijn van 27 januari 2004 is voorzien, eventueel geschiktheidsattesten afleveren indien aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Attesten afleveren kan 'uitsluitend in het kader van een reeds gepland medisch onderzoek voor het schooljaar 2003-2004 en voor zover het een leerling betreft die dit schooljaar stage loopt'. Vraagt een stagegever evenwel handelingen die de bevoegdheid van een CLB overschrijden, dan kan dat CLB daar niet op ingaan.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, het is onduidelijk wat u bedoelt met risico's op lange termijn. Indien het gaat over beroepsziekten, moet het gaan om een rechtstreeks verband tussen het werk en een min of meer langdurige blootstelling van een werknemer aan een fysisch, chemisch, biologisch of mentaal risico, als gevolg van de gewone uitoeffe-

Vanderpoorten

ning van het werk. In dit verband verwijs ik graag naar het KB van 3 mei 1999. Trouwens, een stage is steeds beperkt in tijd.

In verband met de ‘extra kosten’ moet er op worden gewezen dat de federale overheid niet voorziet in een subsidiëringstelsel voor deze onderzoeken. De kosten worden dan ook door de werkgever ten laste genomen. De huidige regelgeving maakt het evenwel mogelijk dat de kosten door de scholen of de leerlingen zelf gedragen worden.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, ik heb uit uw vragen begrepen dat er blijkbaar nog vragen ontstaan over deze problematiek. Op het kabinet en bij de administratie komen hierover niet veel vragen binnen. Het is belangrijk dat de vragen zijn doorgegeven. Ik zal ze bezorgen aan mijn medewerkers en de administratie, en hen aansporen tot het alert behandelen van deze problematiek, ook na het versturen van de omzendbrief.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik krijg natuurlijk reacties omdat ik erom vraag. Als je actief naar reacties vraagt, wordt er ook meer gereageerd.

Mevrouw de minister, u zegt dat het een federale wetgeving is. Een KB is verduidelijkt door de bevoegde minister. Voor alle aspecten die hieraan verbonden zijn, is zij verantwoordelijk.

De bestaande verwarring en de interpretatieproblemen gaan onder meer over de risicoanalyse. U zegt dat dit federaal moet worden geregeld. Als scholen een probleem hebben, nemen ze minder

gemakkelijk contact op met de federale minister. Aangezien u dit mee hebt voorgesteld, is het zinvol om ook op te volgen dat dit voor de scholen haalbaar is.

Met de risico's op lange termijn bedoelde ik inderdaad de beroepsrisico's en de ziekten die soms pas enkele jaren na de feiten aan de oppervlakte komen. Dit zorgt telkens voor de discussie of dit al dan niet onder de verzekeringen van de scholen valt.

De wetgeving dateert van 1996. Dus ze zou bekend moeten zijn en overal toegepast worden. Mevrouw de minister, u zult in de praktijk ook ervaren dat men slecht op de hoogte was en de wetgeving heel slecht toepaste.

Ik weet dat VOKA bezig is om de stageplaatsen en het onderwijs samen te brengen, om ze beter op elkaar af te stemmen. Ook daar zal deze problematiek aan de orde worden gesteld. Onderwijs is bijna gekneld tussen economie en de federale regelgeving. Het is belangrijk dat u dit opvolgt.

Mevrouw de minister, ik heb herhaaldelijk gezegd dat docenten en leerkrachten op dit punt ook niet altijd in orde zijn. Onderwijsinstellingen die de dure vaccinaties moeten geven aan hun personeel vragen zich af in welke mate dit nodig is. Wie moet de risicoanalyse doen voor de docenten ? De scholen zijn de werkgevers, maar kunnen zij het risico van de stageplaatsen inschatten ? Dit moet blijvend opgevolgd worden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.38 uur.*
